

Scenekunst i Danmark - Scenarium 2011

- som Statens Kunstråds Scenekunstudvalg ser det

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg er en del af Statens Kunstråd, og har som sådan givet input til Kunstrådets samlede høringssvar i forhold til teaterudvalgets rapport: "Veje til udvikling". Et sådant høringssvar er naturligvis set i et Kunstrådsperspektiv med de skyldige hensyn til det samlede Kunstråds behov og ønsker, og det er ikke mindst præget af at Rådet selv i øjeblikket overvejer hvordan dets praksis og erfaringer kan samles til en række anbefalinger til en mere hensigtsmæssig forvaltning af kunststøtten og den kunstpolitiske rådgivning, der er Rådets opgave.

Som scenekunstudvalg har vi imidlertid en række erfaringer og et ønske om en mere scenekunsthaglig indgang til debatten om dansk scenekunst i fremtiden. Ikke at vi er uenige med Kunstrådet, når vi arbejder på en rådspræmis, men mere at det er vort ønske at pege på optimale løsninger for præcis den kunstart vi arbejder med, er uddannet i og - i al beskedenhed - ved en masse om.

Vi har derfor gennemgået det eksisterende lovgrundlag, læst rapporten, orienteret os i miljøet, som det hedder, når man er i løbende dialog med dem hele denne øvelse vedrører, og vi har set på hvordan vores udenlandske kolleger gør. Alt dette har vi kædet sammen med 3.5 års erfaringer med at forvalte støtten til scenekunst og alle de andre erfaringer vi hver især besidder.

På den baggrund er det vores grundlæggende opfattelse, at der i den eksisterende strukturdebat ikke bør være nogen hellige køer. Fokus må og skal være hvad der er de bedste strukturer og metoder i arbejdet med dansk scenekunst - uanset at det naturligvis også skal ses i en større sammenhæng. Men før man som politiker søger de pragmatiske kompromisser, er det også vigtigt at kende de optimale løsninger set fra et overordnet scenekunsthagligt perspektiv.

Grundlag: Den eksisterende Teaterlov

Problemet med den nuværende lov er, at den opererer med en opdeling af scenekunsten, som i dag ikke virker hensigtsmæssig. Loven er opdelt i kapitler hvor **kapitel**

2 handler om Det Kongelige Teater, **kapitel 3** om Den Jyske Opera, Folketeatret DK og Peter Schaufuss Balletten, **Kapitel 5** om Landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg, **Kapitel 6** om Københavns Teater, **Kapitel 7** om Egnsteatre, **Kapitel 7 a** om små storby teatre og **kapitel 8** om Kunstrådet. De følgende kapitler er naturligvis også væsentlige, men vi vil i første omgang se på kapitlerne 2 - 8. Hvert kapitel repræsenterer næsten hver sin epoke i scenekunstens udvikling og administreres meget forskelligt. Men både kunstnerne, den kunst der produceres og publikum har mange flere ligheder end loven lægger op til. Der er i dagens samfund et meget stort flow mellem de forskellige kategorier både for kunstnere og

publikum, men det sker på trods af loven, og for at loven skal afspejle virkeligheden og kunsten, skal loven understøtte dette flow frem for at begrænse det.

En mulig måde at sikre en bedre forbindelse mellem de forskellige kategorier kunne være at skabe en mere samlet ramme og fælles administration af de mange typer scenekunst. Hensigten må ikke være at ensrette men at sikre variation og udvikling. Og som beskrevet muliggøre udveksling mellem de mange forskellige typer af institutioner og kunstgenrer. Der skal være rum for det brede og det smalle, det højt specialiserede og det mere kommercielle, det folkelige og det elitære.

Kapitel 2, er det mest omfattende og krævende af samtlige lovområder. Det Kongelige Teater får det største tilskud og har de fleste forpligtelser og det mest alsidige repertoire. Det er også landets ældste institution for scenekunst. Men der er sket meget på det Kongelige Teater siden loven blev skabt og der er i allerhøjeste grad sket meget udenfor Det Kongelige Teater, som både påvirker publikum og teatret selv. I dag råder Det Kongelige Teater over tre store scener samt tre mindre scener fordelt på tre unikke bygninger. Dertil kommer verdens mest moderne produktionshus for scenografi og kostumer. Bygninger det i sig selv koster store summer at drive, men som også er et vigtigt nationalt samlingspunkt. Operaen og Balletten er unikke institutioner i Danmark og sammen med Det Kongelige Kapel kan de ikke sammenlignes med andre institutioner i Danmark men måle sig med de bedste i verden. Både balletten og operaen har tilknyttede uddannelsesinstitutioner, som er nødvendige for at opnå det høje niveau. Måden man producerer og opfører opera og ballet på her i landet, adskiller sig ikke væsentligt fra den måde det foregår på i resten af verden og der er derfor også en naturlig international udveksling. Det Kongelige Teater er i dag en uhyre veldrevet organisation, der effektivt evner at producere opera og ballet i verdensklasse. Forskellen er måske blot den, at opera og ballethuse mange steder i verden har betydeligt flere resurser end Det Kongelige Teater råder over.

Skuespillet på Det Kongelige Teater adskiller sig meget fra operaen og balletten i det man her ikke helt har opgivet traditionen om at have et ensemble, - men heller ikke insisteret på at have et ensemble. Man forsøger både at spille ensuite som på landets øvrige teatre og opretholde muligheden for at spille i repertoire.

Teatertraditionene har ændret sig markant i hele verden gennem de sidste 50 år. I dag, hvor så mange nye teaterformer er kommet til og hvor så mange nye teatre er opstået, kan DKT ikke agere som en monolit, men må deltage i den udvikling og udveksling der er i scenekunsten og gøre det også. Men den nuværende teaterlov besværliggør udvikling og udveksling både nationalt og internationalt. Derfor bør en ændring af teaterlovens Kapitel 2 først og fremmest handle om skuespillet på DKT og i mindre grad om opera og ballet. Og ændringen skal fremme udvikling og udveksling og give teatret fleksibilitet og øgede muligheder for at lave unik scenekunst. Man må overveje, om de tre kunstarter fortsat skal styres på samme måde af en fælles ledelse, eller om der kan være fordele ved at lade opera ballet og kapel med tilhørende skoler arbejde på en måde og skuespillet på en anden.

Kapitel 3 omhandler tre uhyre usammenlignelige institutioner. For det første burde en paragraf i loven ikke knytte sig til en person som Peter Schaufuss men beskrives som den Jyske Ballet på samme måde som Den Jyske Opera. Man kan i den forbindelse overveje, om man skal drive en Jysk ballet, opera og et

orkester som man f.eks. gør med Det Kongelige opera, ballet og orkester. Det er en overvejelse værd om man skal styrke disse institutioner ved at skabe Den Jyske Opera og Ballet med base i Århus og måske med et udvidet samarbejde med Det Kongelige Teater?

Man bør også overveje om Folketeatret DK er den rigtige løsning på en turnerende landsdelsscene. En sådan skulle måske placeres udenfor København for at styrke kunstens decentralisering. Hvis en væsentlig del af formålet med både en jysk ballet og opera er turnerende virksomhed, så ville det måske give mening, at landets mest turnerende teater var placeret samme sted. Man skal dog styrke kunsternes forskellighed og sikre en administration, der styrker fleksibilitet og udvikling indenfor hver kunstart. Når en turnerende landsdelsscene bør placeres udenfor hovedstaden, er det for at styrke opbygningen af stærke faglige miljøer udenfor hovedstaden. Der er for få kunstneriske arbejdspladser udenfor hovedstaden, og det gør det svært for de mindre scener langt fra København at rekruttere gode skuespillere, hvis disse er nødt til at bo i Storkøbenhavn for at overleve.

Hvis en turnerende ballet, opera og skuespil alle var placeret i Århus, ville det styrke decentraliseringen af scenekunsten og styrke scenekunstmiljøet i Århus og omegn betragteligt. Det vil, da der findes både musikkonservatorium og teaterskole i Århus også kunne styrke uddannelsernes samarbejde med de professionelle institutioner.

Det er en overvejelse værd, om den jyske ballet, skal dække over det samme balletbegreb som Den Kongelige Ballet. Et stort moderne dansekompani ville betyde et løft for den moderne dans og en større diversitet på danseområdet. I Sverige har dansekompanierne Cullbergballetten og Göteborgoperaens ballet andre opgaver end Den kongelige ballet.

Kapitel 5 handler om de tre Landsdelsscener. Disse har mange ligheder med hinanden og de drives på mange måder som lignende store scener mange steder i Europa. Men de bør kunne udvikle sig til at være mere forskellige og have en større frihed til at samarbejde nationalt og internationalt om koproduktioner og udveksling. De har med deres mange faciliteter og centrale placering i byen mulighed for at præge scenekunstens udvikling og bør også kunne rumme en større scenekunstnerisk diversitet end man ser det i dag. Der bør i en ny lov om scenekunst være et incitament til udveksling og samarbejde mellem teatrene i alle den nuværende lovs kapitel 2 - 8.

Kapitel 6 handler om Københavns Teater. Udvalget anbefaler at kategorien helt forsvinder og at man i stedet for opererer med én kategori for små og store storbyteatre, med andre ord et kapitel i en ny scenekunstlov der både rummer de i den gældende lovs kapitel 5, 6 og 7a.

Udfordringen er imidlertid, at de til dels finansieres fra forskellige kasser og det har betydning for ledelsesformen og budgetterne hvor pengene kommer fra. For alle teatre i disse kategorier gælder det dog, at de har behov for minimum fireårige aftaler, at de har eller bør have selvstændige bestyrelser, der selv ansætter teaterledere. Men de bør alle kunne evalueres af et fælles organ, og alle forhandle bevilling med den samme myndighed. Hvor teatrene finansieres i samarbejde mellem stat og kommune, bør der være aftaler om dialog om forhandling af bevillinger mellem stat og kommune. Dette bør fremgå af loven. Det er den eneste måde at sikre diversitet og kvalitet i udbuddet. Det kan bl.a. sikre at også

dansen får sine dansemetropoler i de store byer, hvor der er plads til både de store og små kompagnier, til træning og udvikling og national og international udveksling, og det kan sikre, at specielle scenekunstformer ikke stagnerer, så det formeksperimenterende kun sker på små underfinansierede scener, eller specielle steder i landet.

Kapitel 7 handler om Egnsteatrene. Også disse bør kunne forhandle med og evalueres af den samme myndighed, men det må ske i respekt for og dialog med de lokale myndigheder. Derfor bør statens indfyldelse muligvis være mindre på de i kapitel 7 nævnte teatre. Disse skal måske ikke fremover kategoriseres som egnsteatre, - men måske som små landsdelsscener, og kan dermed måske anskues anderledes end i dag. Som det er nu, er der et loft over hvor store egnsteatre må være. Det er ulogisk at bremse sund vækst. Visse teatre har et stort publikumsgrundlag og faciliteter til at være vigtige producerende og formidlende Institutioner for scenekunst i alle dens former og for alle aldersklasser. Sådan er det også med de i den gældende lovs kapitel 7a nævnte teatre. Det er naturligt at der stilles krav om kvalitet og diversitet på institutioner af en vis størrelse og at der i loven er et incitament til national og international udveksling og koproduktion Institutionerne imellem. Hvis de større af de i lovens kapitel 7 og 7 a nævnte teatre i stedet for egnsteatre og små storbyteatre kaldes små landsdelsscener, kan en fælles koordinerende myndighed medvirke til at sikre diversitet og kvalitet.

Dertil kommer de små institutioner/grupper som også har brug for kontinuitet og måske i visse tilfælde eget spillested. Disse skal også kunne søge om flerårige bevillinger og evalueres. Men de skal netop kunne specialisere sig indenfor en bestemt genre og udvikle deres eget særkende. De kan udmærket finansieres i et samspil mellem stat og kommune, som vi i dag ser det med egnsteatre og små storbyteatre, - men her kan et statsligt scenekunstudvalg være en vigtig dialogpartner for de lokale myndigheder og scenekunstkonsulenter medvirke til evaluering og genforhandling.

Det er scenekunstudvalgets opfattelse, at et lidt større scenekunstudvalg og et styrket scenekunstcenter i kunststyrelsen vil kunne være den samlende myndighed, der kunne administrere alle de i den nuværende lovs kapitel 2 - 7 nævnte teatre (dog med undtagelse af det Kongelige teaters opera, ballet og kapel, samt muligvis en Jysk opera og ballet og orkester).

Det er scenekunstudvalgets opfattelse at scenekunstens institutioner, store som små, skal have flerårige aftaler og udstrakt grad af frihed til at udvikle scenekunsten, som de selv vil. Men at man netop ved at have et samlet blik på alle scenekunstens institutioner, sikrer kvalitet og diversitet, kontinuitet og fornyelse bedst muligt. Det er også udvalgets opfattelse, at når scenekunstudvalget både er dem, der forhandler resultatkontrakter med landets institutioner og har en pulje frie midler til udvikling og enkeltstående projekter, opnår en højere grad af fleksibilitet og udveksling, både nationalt og internationalt for scenekunsten. Det vil sikre en bedre udnyttelse af resurserne og det vil ligeledes kunne styrke formidlingen af scenekunst i hele landet. Det vil være naturligt at udnytte muligheder for fælles billetsystemer og portaler og det vil være nemmere at sikre fælles standarder for statistik og regnskaber.

For at sikre et alsidigt udbud af teater i hele landet er det vigtigt at de i **kapitel 9** omtalte formidlingsordninger udvikles og styres efter fælles retningslinjer. Herunder vil det være nødvendigt at vurdere om diverse billetstøtteordninger skal omfatte privatteatre, shows m.m. og om billetstøtten skal minimeres til fordel for øgede bevillinger til institutioner og producenter, der så selv kan fastsætte egne rabatordninger.

Kapitel 10 sikrer at børn og unge får adgang til scenekunst. Udvalget mener at dette skal prioriteres meget højt og at ordningen med et refusionsudvalg, der vurderer kvaliteten og godkender forestillinger der optages i refusionsordningen som værende god.

Kunstrådets musikudvalg spiller i dag en vigtig rolle også for amatørmusikken. Det er Scenekunstudvalgets opfattelse, at man med fordel kan sikre en forbindelse mellem amatørteatret/scenekunsten og den professionelle scenekunst. Ikke mindst på dansens område er det vigtigt, at sikre fødekæden. Derfor kan en ny scenekunsthov udmærket indeholde paragraffer om, at dele af de i **kapitel 11** omtalte teatre, kan høre under Kunstrådets scenekunstudvalg.

Scenekunstudvalget anbefaler, at der i lovtæksten indføres et kapitel om et scenekunstinstitut, hvis opgave det er at udvikle statistik og strategier for scenekunsten, vejlede og rådgive kunstnere, presse og myndigheder og samle forskning i scenekunsten, samt evt. at udgive rapporter og artikler om scenekunsten. Denne opgave kan ikke varetages af kunststyrelsen, som primært administrerer scenekunsten.

Det er udvalgets klare overbevisning at en ny teaterlov ikke bør kaldes en teaterlov, - men en lov om scenekunst eller scenekunsthov.

Nye veje til udvikling

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg vil gerne pege på tre mulige retninger:

Model 1:

En vej at gå er at justere Kunstrådets mandat til, i dialog med fagudvalgene, at udvikle en overordnet strategi for dansk kunststøtte med en række satsningsområder, som det så er op til fagudvalgene at forvalte, men uden direkte indflydelse på fagudvalgenes økonomi eller prioriteringer. Kunstrådets rolle vil herefter i højere grad være at formulere satsningsområder og evaluere fagudvalgenes evne til at leve op til de formulerede mål. For at gøre det attraktivt at være en del af Kunstrådet, bør Kunstrådet fortsat råde over en egen pulje til tværgående initiativer, der kan understøtte satsningsområderne. Det fokuserer Kunstrådets rolle på det strategiske plan og mindsker dets enkeltsagsbehandling og økonomiske ansvar. Kunstrådet udpeges af repræsentantskab og Kulturminister. Fagudvalgene er ikke repræsenteret direkte i Kunstrådet. Kunstrådets rolle overfor Fagudvalgene er mere at sammenligne med en bestyrelsesrolle. Det fordrer tæt dialog med Fagudvalgene. Kunstrådet er med til at ansætte og evaluere Fagudvalgenes formænd og udvalgenes arbejde.

Det har visse ligheder med den model man bruger i England. I toppen af Arts Council of England finder man 14 højt estimerede kulturpersonligheder fra alle kunstområder med forskellig alder, køn og kulturel baggrund. De udpeges for fire år med mulighed for forlængelse i op til fire år, og mødes ca. 5 gange om året, for at fastlægge en overordnet strategi for kunststøtten i England.

Model 2:

En anden mulighed er at Kunstrådet ændres til et Formandsråd, bestående af en ministerudpeget formand, samt formændene for de enkelte fagudvalg. Dette Kunstråd har ingen penge, men har til opgave at koordinere arbejdet med at formulere en strategisk handlingsplan for satsningsområder og koordinere initiativer på tværs af kunstgenrerne. Formandens opgave vil i høj grad være at sikre, at de enkelte fagudvalg udvikler strategier der tjener samfundsudviklingen og forholder sig til fælles kunstpolitiske områder. Kunstrådet vil være et forum for videndeling på tværs af kunstarterne og et samlet forum for dialog med stat og kommuner.

Model 3:

Den tredje mulighed er at scenekunstmrådet fremover ikke er en del af Kunstrådet, men at man opbygger et Scenekunstinstitut efter inspiration af Filminstituttet, - med egen bestyrelse og direktion. Dette institut skulle også varetage en hel række nye opgaver i forhold til registrering, forskning, udvikling, undervisning, kommunikation og distribution, samt være hovedansvarlig for både den professionelle og amatørscenekunsten og dialogpartner for den kommercielle scenekunst og videntcenter nationalt og internationalt.

Scenekunstudvalget anbefaler, at man vælger model nr. 2, hvor Kunstrådet ændres til et Formandsråd.

Fremtidens Scenekunstudvalg og dets opgaver – hvordan:

Man kan hente meget inspiration i udlandet – ikke mindst hos The Arts Council of England, i dokumentet: *The relationship between Arts Council England and its regularly funded organisations*, fra hvilket de følgende engelske citater er taget:

We do not expect all of the organisations that we fund to contribute to all of our outcomes and goals. It is our responsibility to ensure that we support a portfolio of organisations which, taken together, contributes to all of them.

Although there are many organisations that make a contribution, our funding is limited: we cannot invest in them all. We need to judge which will provide the greatest public value for the public money that we invest.

The Arts Council does not create art; we do not 'run' the arts. We can only achieve our mission through the creativity and talent of arts organisations and artists. Each regularly funded

Denne version er opdateret den 1. juni 2010

organisation is independent and self-governing. It has its own mission and must have its own integrity if it is to be successful.

Scenekunstudvalget:

Det er Scenekunstudvalgets opfattelse, at udvalgets sammensætning og arbejdsform radikalt skal ændres for at kunne varetage det samlede ansvar for hele scenekunstmrådet i Danmark, ligeledes vil Scenekunstcentrets struktur og omfang skulle ændres radikalt. Det vil naturligvis spille en afgørende rolle, om man går institutvejen (løsning 3) og skaber et selvstændigt Scenekunstinstitut eller om man fortsat arbejder indenfor Kunstrådets regi. Det er der ikke taget endelig stilling til, selvom Scenekunstudvalget peger på løsning 2 om et formandsråd, som den mest tilgængelige og billigste løsning.

Udvalgets Sammensætning:

Det er udvalgets opfattelse at en fremtidig struktur vil øge arbejdsmængden i et sådant omfang, at Udvalget fremover må organiseres så det udgøres af 3 fuldtidsansatte udvalgsmedlemmer samt 4 deltidsmedlemmer, som vi kender fra i dag, og at der dertil knyttes et korps af observatører over hele landet, hvis hovedopgave det bliver, at se forestillinger og evaluere disse i rapporter, efter engelsk forbillede.

Udvalget lægger vægt på, at der fortsat er en tidsbegrænsning på 4-6 år man kan besidde en udvalgspost, og at genudpegning ikke kan finde sted. Udvalget lægger stor vægt på, at der som i dag, er høje administrative kompetencer i scenekunstcentret og høje kunstneriske kompetencer i udvalget.

En fuldtidsudpeget formand og to fuldtidsudpegede næstformænd.

Når ansvarsområdet er så stort, som det forventes at blive, er det uhyre vigtigt, at udvalget for alle dele af scenekunstmrådet er synligt og tilgængeligt i hele landet. Der vil være en forventning om at udvalget ser eksempler på langt de fleste teatres produktioner minimum et par gange over de fire til seks år udvalget sidder. Det vil være tidskrævende og være forbundet med stor rejseaktivitet. Udvalget vil også skulle pleje internationale forbindelser og deltage i et hav af konferencer og møder med både stat, kommuner, organisationer og institutioner over hele landet. Som formand vil det ikke være muligt, hvis man samtidig skal pleje sin egen kunstneriske karriere. Der vil også i langt højere grad end i dag, være en forventning om at formanden har en viden om og erfaring med en større del af den danske scenekunst og produktionsforhold på både store institutioner og mindre institutioner, og det vil måske ikke være så dumt at tilbyde at efteruddanne formanden og dennes udvalg i en række aspekter som f.eks. strategisk ledelse, forhandling, mål, evaluering og resultatkontrakter. Alt sammen noget, man ikke kan tage for givet, at kunstnere har et stort kendskab til.

Hvis formandsposten skal være attraktiv for nogle af landets toneangivende kunstnere eller kunstneriske ledere, må formandsposten honoreres minimum som f.eks. direktøren for KT bliver det i dag. Også de to næstformænd, vil skulle honoreres på et lignende højt niveau.

Udvalg og underudvalg

Det er vigtigt at sikre, at den ligeværdighed der i dag findes mellem udvalgsformand og medlemmer ikke tabes i en fremtidig struktur.

Der vil være meget at slås om og for, når ansvaret udvides så markant.

Det er derfor at både formand og de to næstformænd, - med ansvar for henholdsvis øst- og vest Danmark, skal være fuldtidsansatte med hvert sit regionale ansvar.

Formanden og de to næstformænd skulle enten ministerudpeges eller ansættes efter en særlig procedure med opslag og ansættelsesudvalg.

Herudover er der 4 udvalgsmedlemmer, der ikke er fuldtidsansatte, men repræsentantskabsudpegede. Sammen udgør de syv fremtidens Scenekunststudvalg. De kan konstituere sig i underudvalg med særligt fokus på f.eks. børn og unge, dans, store institutioner, udviklingspulje, enkeltprojekter m.m. Formanden og de to næstformænd er som udgangspunkt med i alle underudvalg. Og det anbefales, at et underudvalg altid består af to - tre menige udvalgsmedlemmer samt de to - tre fuldtidsmedlemmer, således at magtbalancen mellem faste og deltidsudpegede ikke forskydes.

For at det ikke skal blive for mødetungt, anbefales det at det samlede Scenekunststudvalg på 7 medlemmer kun mødes 6-8 gange om året, hvor overordnede strategier udvikles og besluttet, - mens hovedparten af aktiviteterne ligger i underudvalgene og hos de tre fuldtidsudpegede.

Finansiering af ændringen:

Ser man på organisationen Københavns Teater, har den 9 medarbejdere plus en bestyrelse på 6 medlemmer til at varetage den overordnede ledelse af 6 teatre, der hver har sin egen bestyrelse og ledelse. Sammenligner man med scenekunstcentret i Kunststyrelsen er der 8 medarbejdere, der servicere både Departementet, Kunstfondens film- og teaterudvalg samt Scenekunststudvalget. Udvalget har i dag 5 medlemmer, hvoraf 2 er ministerudpegede og tre repræsentantskabsudpegede.

Den nødvendige udvidelse af Scenekunstcenter og udvalg, vil efter Scenekunststudvalgets opfattelse kunne finansieres ved en overførelse af bevillingen til husleje, administration, ledelse og bestyrelse fra KT til Scenekunstcentret.

De enkelte KT teatre serviceres i dag på en række områder af KT's centrale administration. Ikke alt vil naturligt kunne varetages af det nye større scenekunstcenter, og derfor må man påregne en mindre udgiftsstigning på de enkelte teatre, som disse må kompenseres passende for.

Denne version er opdateret den 1. juni 2010

Udvalgets arbejdsområde:

Det er udvalgets opfattelse, at fremtidens Scenekunstudvalg, i dialog med f.eks. kommunerne har afgørende indflydelse på al statsstøtte til Scenekunsten i Danmark. Der forestår dog et større udredningsarbejde i fordele og ulemper ved at undtage Opera og Ballet på Det Kongelige Teater samt f.eks. Den Jyske Opera, som muligvis fortsat skal administreres selvstændigt i departementet. Og der forestår naturligvis også en debat om fordele og ulemper ved et samlet Kongeligt Teater og om hvorvidt skuespillet bedst tjenes ved at være en del af det øvrige scenekunstmiljø eller ved at være administreret sammen med Opera og Ballet i et samlet Kongeligt Teater.

Det overordnede mål er naturligvis, at alle kunstarterne på både små og store institutioner og på DKT, får de bedst mulige vilkår og størst mulige kunstneriske frihed til at skabe unik scenekunst.

Det er scenekunstudvalgets opfattelse at det vil gavne scenekunsten at få en større interaktion mellem DKT og det øvrige scenekunstmiljø, kunstnerisk og administrativt.

Udvalget vil have til opgave at varetage langsigtede relationer til både store teatre, små teatre og grupper i hele landet, samt efter ansøgninger, at tildele støtte til enkeltprojekter og international udveksling og samarbejde.

Det er ikke udvalgets opfattelse at små og store institutioner skal søge om penge årligt eller have godkendt og evalueret enkeltproduktioner, - men at de får størst mulig frihed til indenfor fireårige aftaler at opfylde deres egen mission, som det så smukt beskrives af The Arts Council of England.

Det er derfor afgørende at se på måden udvalget kan varetage dette arbejde på, også for at gøre sig begreb om omkostningerne ved at drive en fagligt kompetent organisation til glæde for scenekunsten i Danmark.

Prioritering

Der ligger et stort arbejde i at prioritere hvilke institutioner og grupper der skal støttes på kontinuerlig basis, så de overordnede strategier og mål varetages, så scenekunsten udvikler sig og opnår en høj kvalitet og tiltrækker mange dele af befolkningen.

Her kan man hente meget inspiration fra England, hvor de har formuleret en ret detaljeret beskrivelse af hvordan man der administrerer støtten til kontinuerligt støttede grupper og institutioner, som gengivet nedenfor. Det er særligt værd at bemærke afsnittet om "Artistic assessments", hvilket udvalget ser som et væsentligt værktøj for at evaluere kvaliteten samt afsnittet om "relationship managers", som kan være et forbillede for Scenekunstcentrets måde at fordele områder til enkelte medarbejdere.:

managing the relationship

The funding agreement

Denne version er opdateret den 1. juni 2010

The funding agreement is at the heart of the relationship between the Arts Council and a regularly funded organisation. It is not a service level agreement or a contract for services. It is essentially a high-level partnership agreement, usually lasting three years, describing how the Arts Council's and the organisation's mission and ambitions align, what funding is being provided and for what purpose. The funding agreement will not repeat obligations under the law, to which all organisations will be subject, but it will describe a set of requirements common to all regularly funded organisations. This includes, for example:

- collecting and submitting statistical data
- sharing management information with the Arts Council, including management accounts and board papers
- recognising the right of the Arts Council to observe board meetings and to play a role in making senior appointments
- acknowledging public funding by displaying the Arts Council England grant award logo
- providing free tickets and programmes, where necessary, for the Arts Council's artistic assessors

We will only impose general requirements such as this through the funding agreement and we will endeavour not to change or add to these requirements without giving at least six months' notice.

The annual cycle

Our engagement with almost all regularly funded organisations follows an annual cycle. Beyond this we decide how best to engage with each regularly funded organisation depending on factors such as:

- the level of funding that we give the organisation
- the level of confidence we have in its ability to deliver its mission
- the strategic importance of the organisation
- the organisation's stage of development (an organisation may, for example, be managing a complex new development or programme of change)

In the **first quarter** of the financial year most regularly funded organisations will begin to gather various kinds of evidence about their previous year's activity, including information for their annual report and

accounts as well as statistical information that the Arts Council collects nationally. Many regularly funded organisations will also complete their self-evaluation at this point in the year, coming to a view about their own strengths and areas for development.

All regularly funded organisations will have an annual review meeting with the Arts Council around the **second quarter** of the year, looking over the previous year and forward to the following year.

In the **third quarter**, most organisations will be preparing or revising their plan for the following year, taking into account their evaluation of their previous achievements and their annual review meeting with us.

The revised plan, which will cover a period of time that best suits the organisation, should be shared with the Arts Council no later than the **last quarter**, in advance of the first payment of the next financial year.

What follows below is a more detailed description of this annual cycle.

Self-evaluation

All regularly funded organisations are expected to undertake their own process of self-evaluation. We believe that all arts organisations benefit from undertaking periodic self-evaluation as a basis for future plans. Each organisation is free to use whatever processes and frameworks for self-evaluation they see fit. Our self-evaluation framework suggests areas that an arts organisation might want to cover and is available on our website. We know that some organisations will self-evaluate in ways that comply with the requirements of their other funders.

The process of self-evaluation should be entirely owned by the regularly funded organisation. The Arts Council may contribute to an organisation's self-evaluation if invited to do so, but we will not normally expect to see it. Self-evaluation is a process that leads to plans and to action and the Arts Council's interest will be in the plan that results from it.

The plan

Each regularly funded organisation should send to us in advance their plan for the coming year or years. This should be the plan that the organisation would use for its own purposes; there is no need for one to be produced especially for the Arts Council. In most cases it will be a rolling plan that is regularly updated, rather than an entirely new one produced each year.

There is no fixed template for the plan because different approaches will be appropriate for different kinds of organisations. For larger organisations the plan might go into considerable detail about different aspects of the organisation's work, the partnerships it works within and aspects of its overall management. For small organisations the plan might only be a few pages. Sometimes the plan will be written in a way which meets the requirements of funders other than the Arts Council.

In the last quarter of the financial year, regularly funded organisations should share their revised plan with the Arts Council. It is not our role to approve the plan, which is owned and delivered by the regularly

funded organisation. We will make a judgement, however, about the extent to which an organisation's plan is realistic and ambitious and whether it will deliver the outcomes for which we are providing investment.

If we have concerns about the revised plan, we may ask to see more of the evidence and the thinking behind it and we may specify areas that need improvement. We will not get involved in writing an organisation's plan, however. Ultimately, if an organisation cannot produce an effective plan of its own we will not fund that organisation.

The annual review meeting

All regularly funded organisations will have at least one review meeting with the Arts Council each year. For this meeting each organisation should provide a short summary of the outcomes of its previous year (informed by its self-evaluation process) and a copy of its future plan. The meeting may also draw on other kinds of evidence, such as the organisation's annual report and accounts, its board papers and evidence from the Arts Council's artistic assessments (see over).

Where an organisation receives significant revenue funding from a local authority, we will let the authority know that our annual review is taking place and invite it to comment. In some cases we may combine with the local authority to conduct a joint review. (*Oplagt for de nuværende egnsteatre og små storbyteatre, som har kommunerne som hovedtilskudsydere.*)

The annual review meeting will look back at the previous year and discuss how well the organisation achieved the outcomes set out in its funding agreement and what the organisation learned from the self-evaluation. The focus of the meeting, however, should be forward-looking and should discuss the developing plan for the coming year.

Following the annual review meeting, we will send the organisation a copy of our notes of the meeting and our assessment of the organisation's ability to deliver the outcomes for which we fund it.

Artistic assessments

We have introduced a new system of artistic assessment, asking a range of informed people to experience individual pieces of artistic work by regularly funded organisations and to write a report assessing the work's artistic quality.

Assessors are recruited by open application and, to ensure that there is a healthy turnover of assessors, they are required to stand down after four years. Their assessments feed into the Arts Council's ongoing artistic evaluation of regularly funded organisations and will help to inform our funding decisions.

Regularly funded organisations are required, where necessary, to provide free tickets and programmes for artistic assessors. We will inform organisations when we are planning to send an artistic assessor and we will share the assessment with the organisation afterwards. Organisations are free to discuss the artistic assessments with us at any time, but we would usually expect them to form part of the conversation in annual review meetings.

Statistics

Denne version er opdateret den 1. juni 2010

We collect data from regularly funded organisations once a year in an online annual submission. All regularly funded organisations answer the same questions in the same format in order to contribute to an overall picture.

The data for the annual submission gives a national picture of the portfolio of regularly funded organisations as a whole; we will not normally use it for monitoring individual organisations (although in practice data for the annual submission may often come from the same sources as data for reporting or for self-evaluation).

We will publish these national statistics every autumn. We plan to publish them in a way that makes it easier for individual organisations to compare themselves to similar organisations. *(Dette er noget som vi i den grad mangler i Danmark, hvor det i praksis viser sig meget svært at få adgang til sammenlignelige data.)*

Relationship managers

Each regularly funded organisation has a relationship manager. Relationship managers play an important role as the organisation's primary point of contact with us.

Relationship managers take lead responsibility for managing the annual processes described above, such as the funding agreement, holding the annual review meeting and looking at the organisation's plan.

Their judgement contributes to our decision-making. They have an important role in collecting and interpreting evidence from a range of sources, such as board minutes, artistic assessments, management accounts and, of course, their personal experience of the organisation and its work.

Relationship managers can be a valuable 'critical friend', providing feedback to organisations and suggesting other sources of advice and support. They do not provide legal, financial or other professional advice and they will not tell an organisation what course of action to take (or 'shadow direct' an organisation). Nor do relationship managers undertake tasks that properly belong to organisations themselves, such as drafting business plans or running self-evaluation processes.

Communication between regularly funded organisations and the Arts Council also takes place through several other channels. Regularly funded organisations may need to communicate directly with people in the Arts Council who have particular expertise or interests. It is important to recognise, however, that there is a limit to the amount of support we can give to individual organisations. *(Dette er den fremtidige rolle for Scenekunstcentret)*

Peer appraisal

In addition to the regular process of artistic assessments, the Arts Council conducts peer appraisals of organisations that receive more than £5 million a year on a regular five-yearly cycle.

Peer appraisals are one-off, in-depth reviews by a team of appropriately informed people looking at an individual organisation as a whole. These provide an external challenge to the organisation's self-evaluation and are intended to help the organisation be as ambitious and effective as possible. From time to time we may commission a peer appraisal of other regularly funded organisations. The decision to commission a peer appraisal of this kind is taken by the Arts Council, sometimes in partnership with other funders. Several different factors might prompt an appraisal: for example, to help bring fresh thinking and challenge into an organisation, to support an organisation bring about significant change or to gather evidence as to why an organisation is in difficulty.

(Denne form for evaluering vil typisk iværksættes overfor de største institutioner i Danmark: DKT, De nuværende KT teatre, Landsdelscener.)

Non-renewal of funding

Regular funding is for a fixed period of time and we review it regularly, usually in line with the government's spending review timetable. A regularly funded organisation may face non-renewal of its funding, when, for example, it is performing poorly, when a change in context makes it no longer relevant or when its mission and ambitions are no longer in alignment with ours. A more detailed description of the framework we use to make decisions about regular funding is published on our website. The money we get from government is limited and the Arts Council needs to make sometimes difficult decisions about how best to use its budget for the arts in England. We need to respond to a changing external environment and a changing arts sector, including the need to develop new talent and new audiences, and we need to ensure that we are funding the best.

All organisations can go through difficulties at times and there is a range of support to help them. But we do not provide public funding to organisations that are ultimately unable to deliver their missions and outcomes effectively or contribute to ours.

Before we make a final decision to disinvest, we always inform the organisation of our intention and give it an opportunity to respond. We will make available all the decision-making papers and give a month in which the organisation can comment. We also aim to provide six months' notice before funding is stopped, although this is not always possible due to the timing of our own notification from government and other factors.

Attending board meetings

The Arts Council is entitled to attend meetings of the governing bodies of the organisations it regularly funds. There is great pressure on our relationship managers' time and we cannot attend them all. We will discuss with organisations which are the most significant meetings and we will attend them when we can.

Appointments

The Arts Council reserves the right to be involved in senior appointments to our regularly funded organisations. Our role is to contribute information and comments for the recruitment panel to consider when taking its decision.

How we do this will vary, but we require organisations to inform us about the appointment process for posts such as the chair of the board and other senior positions. Our engagement may include commenting on the job description and the shortlist, or taking part in an interview panel.

(Dette ser Scenekunstudvalget som en meget vigtig del i udviklingen af stærke organisationer med de nødvendige kunstneriske og ledelsesmæssige kompetencer)

Sharing Knowledge

A vital part of the Arts Council's role is to support the development and spread of best practice, ensuring that organisations learn from each other. We do this in many different ways, often working in partnership with other organisations, including:

- supporting conferences and seminars
- funding research
- supporting organisations, such as audience development agencies, to provide support to other regularly funded organisations

Our staff members have wide expertise and we are uniquely placed to act as a 'critical friend', to share knowledge, foster new relationships and signpost organisations to other sources of support.

As recipients of public money, regularly funded organisations have a responsibility to collaborate with other agencies and organisations. As well as their relationship with us, regularly funded organisations have a network of relationships with other organisations and often play a broader developmental role, for example through networking, advocacy or collaboration of different kinds with other partners.

Supporting the arts in England

The Arts Council plays a leadership role on behalf of the arts, bringing significant benefits to the arts as a whole. We provide information to government on issues affecting the arts, artists and arts organisations and we make sure that the views of the arts sector are clearly heard in the Department for Culture, Media and Sport and elsewhere in government.

It is also our job to make the case for investment in the arts – to government and the public. Regularly funded organisations have an important responsibility to help us in this work – by providing evidence and data, by supporting our campaigns and by ensuring that they display the Arts Council England logo properly and take other opportunities to recognise publicly the impact that public funding for the arts has had on their achievements.

Deres kritiske ven – partnerskaber og kunstnerisk frihed

En stor del af ovenstående beskrivelse lader sig let tilpasse eksisterende danske forhold, mens andre dele kræver nytænkning her i landet. Det er værd at fokusere på "artistic assessments", og se på hvordan det

Denne version er opdateret den 1. juni 2010

her i landet kan gribes an. På Betty Nansen Teatret har man som et forsøg oprettet sit eget anmelder korps efter ansøgning. Det er udvalgets opfattelse, at man relativt let vil kunne rekruttere et nationalt evalueringskorps af teaterinteresserede, der repræsenterer befolkningen, og som ud fra nogle fælles retningslinjer evaluerer forestillinger mod et mindre honorar pr. evaluering (f.eks. 250 kr.), samt udgifter til transport, og forpligtigelse til at deltage i et introduktionskursus og måske et årligt møde i egen region. Evalueringskorpset vil for en periode på fire år stå til rådighed til, efter anvisning fra Scenekunstcentret eller udvalget, at se et antal nærmere bestemte forestillinger, således at udvalget får uvildige bedømmelser af de institutioner og produktioner de støtter, til at supplere udvalgets egne bedømmelser, og som et supplement til selvevalueringer, avisanmeldelser.

Der vil naturligvis være omkostninger forbundet med indførelse af et sådant system i Danmark, - men det er en effektiv og billig måde at vurdere kunstnerisk niveau og væsentlighed frem for blot salgstal og belægningsprocenter, som naturligvis også i fremtiden vil spille en væsentlig rolle, - men ikke må stå alene. Og det vil være helt afgørende for den nødvendige prioritering af midlerne at have væsentlige udtalelser om kunst og kvalitet med i vurderingen, når de svære beslutninger skal træffes.

Teaterudvalget lægger i sin rapport stor vægt på at tildelingen af støtte ikke må ske pr automatik, men kun efter prioritering af den kunstneriske nødvendighed. Det forudsætter kunstnerisk evaluering. Scenekunstudvalget finder, at den engelske model er dokumenteret velegnet til formålet.

Ellen Nymann

Torsten Schenlaer

Hans-Henrik Clemensen

Peter Westphael

Mikkel Harder Munck-Hansen